

דף יח.

עין משפט א.ב. יו"ד סימן שצ פעיף ז

ז. ח. אסור ליטול צפורניו בכלי כל השלשים^י, אבל בידיו או בשיניו מותר אפי' תוך שבעה.

אשה שאירע טבילתה אחר שבעה תוך שלשים תאמר לעכו"ם שתיטול לה צפורניה בכלי או במספרים.

הגה: וה"ה ע"י ישראלית^כ ולא דוקא ע"י עכו"ם.

עין משפט ג. או"ח סימן תקלא פעיף ח

ח. ח. מותר לכל אדם לגזוז מהשפה^ל בחול המועד.

הגה: ומותר לחפוף ולסרוק הראש בחוה"מ אפי' בפרהסיא, אע"פ שמסיר השער עי"ז אין בזה משום גילוח.

עין משפט ד. או"ח סימן תקלד פעיף א

א. א. אין מכבסין במועד^מ. ואלו שמכבסין: הבא ממדינת הים, והיוצא מבית השבי או מבית האסורין, והמנודה שהתירו לו חכמים ברגל, ומי שנדר שלא לכבס ונשאל ברגל והתירו לו^נ.

י. מברייתא י"ז ע"ב.

כ. והש"ך ס"ק ד' כתב דוקא ע"י עכו"ם, אבל ע"י ישראלית אסור, דשלוחו כמותו, ובעכו"ם לא אסור אלא משום שבות, ובמקום מצוה מותר דלא גזרו.

ל. בין בתער בין במספרים, מ"א ס"ק י"ב, ומ"ב ס"ק כ"א.

וה"ה לצורך לשים תחבושת על מכה מותר לגלח בחוה"מ השער מסכיב לה. שם במ"ב.

מ. ממשנה במו"ק דף י"ג, ואפי' לצורך המועד אסור מטעם שלא יכנס למועד כשהוא מנוול כמו לגבי גילוח.

נ. וכל אלו המותרין רק בצריכים ואין להם בגד אחר. כה"ח אות ב'.

א. ב. ה"ה שמותר לכבס מטפחות הידים ^ב ומטפחות המגלחים ^ג והמגבות שמנגבים בהם ^ד ובגדי הקטנים ^ה ומי שאין לו אלא חלוק אחד. וכל אלו מכבסין כדרך אפי' בסבון ואבקת כביסה ובפרהסיא ^ו ע"ג הנהר.

הגה: ולא יכבסו רק הצריך להם דהיינו חלוק אחד, אבל בגדי תינוקות מותר גם בג' וד' בגדים בפעם אחת כי צריכים להם כמה פעמים ביום.

הגה: ודוקא על גבי נהר שמתכבס יפה התירו בפרהסיא, אבל שלא על גבי הנהר צריך לעשות בצינעה.

עין משפט ה. או"ח סימן תקלד סעיף ב

ב. ג. כלי פשתן מעיקר הדין מותר לכבסו ^ז, אך נהגו בהם איסור ^ח.

דף יח:

עין משפט א. או"ח סימן תקמה סעיף ה

ה. ו. מותר לכתוב בחוה"מ שטר קידושין ^א שכותב בשטר לאשה "הרי את מקודשת לי".

ומותר לכתוב בתנאים כמה זה נותן לבנו וכמה השני נותן לבתו. וכן

ס. ^א שאפי' כיבסן לפני הרגל חוזרין ומתלכלכין תיכף, ואותם שמחליפים אותם משבת לשבת אסור. מ"ב אות ד'.

ע. לאותם שהתירו חכמים להסתפר ולהתגלח. ויש שגורסים מטפחת הספרים היינו ספרי קודש.

פ. ^א ועכשיו נהגו במגבות חומרא, וכן ראוי לעשות. כה"ח אות ח'.

צ. היינו הקטנים ביותר שדרכם להתלכלך בטיט ובצואה.

ק. ודעת המ"א בס"ק ד' להחמיר שלא לכבסן בפרהסיא.

ר. שאין בהם טירחא כל כך וגם מתלכלכים יותר.

ש. ליתן כליו לכובס עכו"ם לכבסם אחר יו"ט וחוה"מ מותר, ובלבד שלא ימנה ולא ישקול אותם כדרך שעושה בחול כמ"ש בסי' תקמ"ג סעיף ג'.

ת. שאין אדם נזהר מאוד בתיקונם, והו"ל מעשה הדיוט, מרמב"ם. והראב"ד כתב שמא לא יזדמן לו מוליך הכתב והוי דבר האבד.

כותבין גיטין א, ושוברים ומתנת שכיב מרע, וכן מתנות בריא ושטר פרוזבול שלא ישמט החוב.

כותבין אגרות שומא שבי"ד שמו נכסי הלוח ונתנו אותם למלוה, וכן אגרות מזון שמכרו בי"ד הקרקע למזון האשה והבנות וכתבו מעשה בי"ד על כך, או בבעל שקיבל לזון את בת אשתו בכו"כ.

ה. ז. כותבין גם שטרי חליצה וכן שטר מיאון ליתומה שהשיאוה אמה או אחיה לדעתה ויוצאת ממנו במיאון, שאומרת אי אפשרי בו וכותבין ע"ז שטר מיאון ב. כמ"כ כותבין שטרי בירורין שזה בורר לו אחד וזה בורר לו אחד ופסקי בי"ד ג.

הגה: מותר לכתוב כתובה ד במועד ויש אוסרין ה.

ה. ח. מותר לכתוב אגרות שלום ו שאדם שולח לחבירו, ואפי' על דבר סחורה ז שאינה אבודה.

הגה: ויש אוסרין באיגרות שלום ח, ונהגו להחמיר ט אפי' בכתיבה שלנו שהיא לא אשורית.

א. וגיטין ושוברות ושטרי מתנה כתב הרמב"ם שמוותרים משום צרכי רבים, ואחרים פירשו משום דבר האבד. ט"ז ס"ק ז'. וכה"ח אות מ"א.

ב. כמבואר באבן העזר סי' קנ"ה ג' - ז'.

ג. ויינו גזירות בי"ד כמ"ש בגמ' מו"ק ח' ע"ב ורש"י שם, ומה שפוסקין הדיינים.

ד. דהוי דבר האבד, ב"י. והיינו בנשא בערב הרגל והתייחד איתה ע"פ עדי קנין, ובחזו"מ רוצה לכתוב כתובה. כה"ח אות נ'.

ה. דהוי כמו שטר חוב. ט"ז ס"ק ט'. והלכה כדעה ראשונה. מ"ב אות כ"ט. ואין להקל אלא בכתב שלנו, שם.

ו. שאין אדם נזהר בכתיבתו בתיקונו וכמעשה הדיוט הוא, ומקרי צורך המועד קצת במה ששואל בשלום חבירו. מ"ב אות ל'.

ז. דשמא יתייקרו והוי דבר האבד, ועוד כדי לכוון פרנסתו.

ח. וכ"ש בדבר סחורה ודלא כה"ט"ז. מ"ב אות ל"ג.

ט. ולשנות אפי' בכתיבה שלנו כצ"ל וכ"ה בד"מ, והשינוי שכותבין באלכסון, ונהגו לעשות שורה עליונה עקומה. מ"א ס"ק כ"א.

י. וכתב עכו"ם יש להחמיר בו יותר מכתב שלנו כי להרבה פוסקים הוי דאורייתא, ואפשר כיון דאין זה מעשה אומן מותר. כה"ח אות ס'.

עין משפט ב.

אור"ח סימן תקמו סעיף א

א. אין נושאים נשים במועד י אפי' אלמנה, ולא מייבמין. אבל מותר לארס ב בלי סעודת אירוסין בבית ארוסתו ל, ומותרים בריקודים ומחולות מ, וכן עשיית סעודה של הארוס עם חבריו שלא בבית ארוסתו. מותר לארוס לסעוד בבית ארוסתו שלא בשעת האירוסין.

עין משפט ג.

אה"ע סימן נא סעיף א

א. איש ואשה שנשתדכו, ופסקו ביניהם כמה מכניס כל אחד, וכן האב שפסק ע"י בנו או בתו כמה אתה נותן לבנך או לבתך כו"כ, ועמדו וקידשו, קנו אותם הדברים. שהם הדברים שנקנים באמירה, אע"פ שלא היה ביניהם קנין, והוא שאותם דברים שנתחייבו בהם נמצאים ברשותם,

י. ממשנה מו"ק דף ח', והטעם דאין מערבין שמחה בשמחה, ועוד מפני הטורח במועד, ועוד שכל אדם ימתין לעשות נישואין שאז יש סעודה ויבטל מפו"ר, מגמ' שם ח' ע"ב. וגם נישואין בלי סעודה אסור בחוה"מ. מ"א ס"ק א'. דנישואין אפי' בלא סעודה הוא שמחה והתורה אמרה "ושמחת בחגך" ולא באשתך, כ"כ הריטב"א במו"ק, והביאו הברכי יוסף, ומ"ב ס"ק א'. ודלא כמשמעות התוס' בכתובות מ"ז ע"א דנישואין בלא סעודה מותר. כה"ח אות א'.

ואפי' שהכלה ויתרה ומחלה על השמחה אסור. שם אות ב'.
 וכתב בסמ"ק דמכאן יש נזהרין שלא לעשות ב' חופות ביום אחד ושלא לערב שמחה בשמחה, ודוקא לאדם אחד בב' שמחות אסור דבזה שייך עירוב שמחות, אבל בב' חופות לשני בני אדם לא שייך בזה עירוב שמחה בשמחה ומותר, אך בב' אחיות כתב בספר חסידים דאין לעשות ביום אחד, ויש שנזהרים בשבוע אחד. כ"כ הב"ח, והט"ז בס"ק א'. ומ"מ בספר חסידים סי' תע"ז כתב דאפי' בשני חופות משני אנשים אין לעשות בשבוע אחד. כה"ח אות ג'.

כ. מטעם שמא יקדימו אחר ברחמים. מגמ' י"ח ע"ב. ולפ"ז מותר לכתוב תנאים לשידוך בחוה"מ, ונראה שסעודה שאחר התנאים אסור הגם שלא קידש עדיין כמו שהיה בזמנם. ט"ז ס"ק ב'. אבל מדברי הריב"ש סי' ר"ס משמע דמותרת הסעודה שאחר התנאים היום שאין מקדשין עד קודם החופה, ועכ"פ מיני כיבוד מותר. מ"ב אות ב'.

ל. היינו בשעת האירוסין, אבל שלא בשעת האירוסין מותר אפי' באותו יום. מ"א ס"ק ב'. ועכ"פ אם הסעודה ביום אחר יש להקל. מ"ב אות ד'. וכה"ח אות ה'.

מ. ואפי' בבית ארוסתו דבזה לא מיקרי שמחה. כ"כ הריב"ש סי' ר"ס. מ"ב אות ה'.
 ובלא אסור לנגן בכלי שיר בחוה"מ למנגן ישראל שמא תיפסק נימא ויתקנה, כ"כ השער אפרים, אבל בשבות יעקב חלק עליו והתיר, וכ"כ מהר"ח אבולעפיא להתיר בכלי שיר. כה"ח אות ז'.

נ. מרב גידל כתובות ק"ב ע"ב, ורמב"ם בפ' כ"ג מהלכות אישות. ואח שפסק לאחותו או אשה שפסקה לבתה, וכן שאר קרובים או אפי' אב לבנו בנישואין שניים, לא קנו אותם

שאינן אדם מקנה דבר שלא בא לעולם, ואינם ניתנים להכתב. וע"כ גם אם נכתבו אין להם דין שטר שיטרוף בהם ממשעבדי.

הגה: ב. כל מה שפוסקין, צריך ליתן קודם שיכנוס, ואינו יוכל לומר כנוס ואח"כ אתן, אבל אם רוצה להשליש המעות הרשות בידו.

עין משפט ד. אר"ח סימן תקמו סעיף א
עיינן לעיל עין משפט ב

עין משפט ה. אר"ח סימן תקמה סעיף ו

ו. ט. אין כותבין שטרי חוב במועד^ט, ואם אין המלוה מאמינו ללוה והלוה צריך למעות^ע או שאין לו לספור מה יאכל הרי זה כותב.

עין משפט ו.ז. אר"ח סימן תקמה סעיף א

א. א. אסור לכתוב בחוה"מ^פ, ואפי' להגיה^צ אות אחת בספר תורה אסור.

הדברים עד שיקנו מיד המתחייב שהוא נותן כך וכך, וכמובן שהדברים יהיו ברשותו, שלא יהיה קנין אתן בדבר שלא בא לעולם.

ס. ויש משום שיכול להמתין לכותבן. טור ולבוש. ואם כבר נתן לו מעות בפני עדים וקנין שיש לחוש שמא ימותו העדים ויכפור אח"כ מותר. מ"ב אות ל"ו.

ע. ולאו דוקא לצורך המועד עצמו. מ"ב אות ל"ז. וכן אם לא ימצא מעות ללות אחר המועד דמותר. מ"ב שם ממ"א.

פ. ויש ממשנה מו"ק י"ח ע"ב. והטעם שזו מלאכה שאינה לצורך המועד, כ"כ הרמב"ם בפ"ז הלכה י"ג מה' יו"ט.

ור"ת התיר לכתוב בכתב משיט"א שאינה כתיבה תמה ולא ניתנו מסיני, ודוקא בכתב שכותבים בו סת"ם הוי מעשה אומן. כה"ח אות ב'.

ו. וכתב בב"ח דהדבר פשוט שלא אסרו אלא כתב אשורי שזה מעשה אומן, אבל כתיבה שלנו מותרת אפי' בלא שינוי והתירו בשאילת שלום וחשבונותיו, וכ"ש לצורך רבים אלא שנוהגים לכתוב בשינוי. כה"ח אות י"א.

צ. לפי שאין זה צורך המועד, ולא מקרי צרכי רבים כיון שיש להם ס"ת אחר לקרות בו. ט"ז ס"ק א'. מ"ב ס"ק א'. אבל אם אין להם אחר מותר.

ו. והגם שאסור להשהות ספר שאינו מוגה בתוך ביתו, מ"מ כיון שהיה לו להגיהו לפני המועד הו"ל מכוון מלאכתו במועד. ואפי' אם לא נמצא הטעות קודם רק במועד ג"כ אסור, כיון שזה לא לצורך המועד. כ"כ הב"ח.

ו. ולהגיה אות אחת שאסור היינו בחסרה אות אחת, אבל להפריד הדיבוקים מותר גם ביש להם ס"ת אחר.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהרד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 05841504777 email: minchat.aaa@gmail.com

הגה: ולצורך רבים יש אוסרים כל שאינו לצורך המועד, ויש מתירים. ונהגו להקל בכתב שלנו שאינו מעשה אומן ^ק.

או"ח סימן תקמה סעיף ג

ג. ד. כותב אדם תפילין ומזוזות לעצמו ^ר, וכן טווה על יריכו ^ש ציציות לבגדו, ואם אין לו מה לאכול כותב ומוכר ג"כ לאחרים כדי פרנסתו.

הגה: או כדי שיהיו לו הוצאותיו בריוח לשמחת יו"ט וחווה"מ. ואם כתבן במועד כדי להניחן במועד עצמו מותר בכל ענין.

אינו אסור אלא כתיבתן, אבל עשייתן ^ה מותר.

וְגַם בַּחֲסֵרָה אֶת אַחַת אִם רִשׁוּמָה נִיכַר מוֹתֵר לְהַעֲבִיר עֲלֶיהָ קוֹלְמוֹס שֶׁאֵין זֶה מַעֲשֵׂה אֹמֵן. מ"ב אות ב'.

וְהִ"ה אִם נִפְסְקָה אֶת אַחַת מוֹתֵר לְחִבְרָה דַּאֵין זֶה מַעֲשֵׂה אֹמֵן.

וְכֹתֵב הַשְּׂדֵי חֶמֶד מַעֲרַכְתָּ ע' חוה"מ אות י"ב דה"ה ס"ת שגמר אותו הסופר לפני יו"ט והתיבות לעיני כל ישראל רשם סביבות האותיות ולא גמר למלאותם, ורוצה לגמור הס"ת בחוה"מ כדי להכניס הס"ת בהושענא רבא מותר להשלימו בחוה"מ דאין זה מעשה אומן. כה"ח אות ו'.

וְס"ת שֶׁהִיָּה חֶסֶר רַק תְּפִירָה בַּעֲמוּדִים יִבְקָשׁוּ מִמִּי שֶׁאֵין לוֹ מַה יֵאָכֵל לְתוֹפְרוֹ בַּשָּׂכַר, וְהֵינּוּ בַּאֵין ס"ת אַחֵר. כה"ח אות ז'.

וּבִיתִירָה אֶת אַחַת בַּס"ת אִם הִיא בַּמְקוֹם שֶׁאִם יִמְחַקוּ אֶתְהָ לֹא צָרִיךְ מַעֲשֵׂה אֹמֵן מוֹתֵר, אֲבָל אִם הִיא בַּאֲמֻצֵּעַ שֶׁצָּרִיךְ לְמוֹחָקָה וְלִקְרֹב הָאוֹתוֹת שׁוּזָה מַעֲשֵׂה אֹמֵן אֲסוּר בִּישׁ לֵהֵם ס"ת אַחֵר. כה"ח אות ח'.

ק. וְהַקְשָׁה הַט"ז בַּס"ק ב' דהרמ"א בסעיף ה' כתב שנהגו להחמיר בכתב שלנו, וכתב המ"א בַּס"ק כ"א דַּט"ס בַּרמ"א בַּסְעִיף ה' וצ"ל ונהגו להחמיר ולשנות אפי' בכתיבה שלנו.

ר. הַגַּם דַּאֲסוּר לְהַנִּיחַם לְדַעַת מַר"ן הַמַּחֲבֵר, בַּחוּה"מ מוֹתֵר לְכּוֹתְבָם מִשׁוּם דְּלְצוּרֵךְ עֲצָמוֹ לֹא אֲסוּרוֹ חוּז"ל דְּבַר זֶה. כה"ח אות כ"א.

ש. הֵינּוּ בַּשִּׁנּוּי. מ"ב אות י"א. וְכַאֵן דּוּקָא אִם יֵשׁ בַּזֶּה צוּרֵךְ הַמוֹעֵד וְלֹא דְמִי לְתַפִּילִין, שֶׁהַצִּיצִית אֵין כ"כ חוֹבֵת גְּבֵרָא, מִיְהוּ בִירוּשָׁלַיִם פ"ג דְּמו"ק מְתִיר לְטוֹוֹת לְאַחֵר הַמוֹעֵד. וְרַק לְאַחֵרִים בַּשָּׂכַר אֲסוּר לְטוֹוֹת בַּמוֹעֵד. כה"ח אות כ"ד.

וּבַכִּיּוֹן מִלֵּאכְתּוֹ לְטוֹוֹת הַצִּיצִיּוֹת בַּמוֹעֵד י"א דַּאֲסוּר. כ"כ הַב"י בַּשֵּׁם הַג"א. אֲבָל בַּשֵּׁם רִי"ו כְּיוֹן דְּזֶה דְּבַר מִצְוָה אִפִּי' כִּיּוֹן מִלֵּאכְתּוֹ מוֹתֵר דְּלֹא קִנְסוּ בְּדַבְרֵי מִצְוָה. כה"ח אות כ"ו.

ת. כִּיּוֹן שׁוּזָה לְצוּרֵךְ מִצְוָה לֹא גִזְרוּ בַּעֲשִׂיתָן. מ"ב אות י"ז. וּמ"א ס"ק י', כְּתִב דַּאֵין זֶה מַעֲשֵׂה אֹמֵן.

וְעֲשִׂיתָן שְׁמוֹתָן הֵינּוּ לְהַכְנִיסָן בַּבַּתִּים וְלְתַפּוֹר אֹתָם, כִּיּוֹן שֶׁאֵין בַּזֶּה טִירְחָא יִתִּירָה וְלְצוּרֵךְ מִצְוָה שֶׁיְהִיּוּ מְזוּמָנִים אַחֵר הַמוֹעֵד הַתִּירוֹ. כה"ח אות ל"ד.